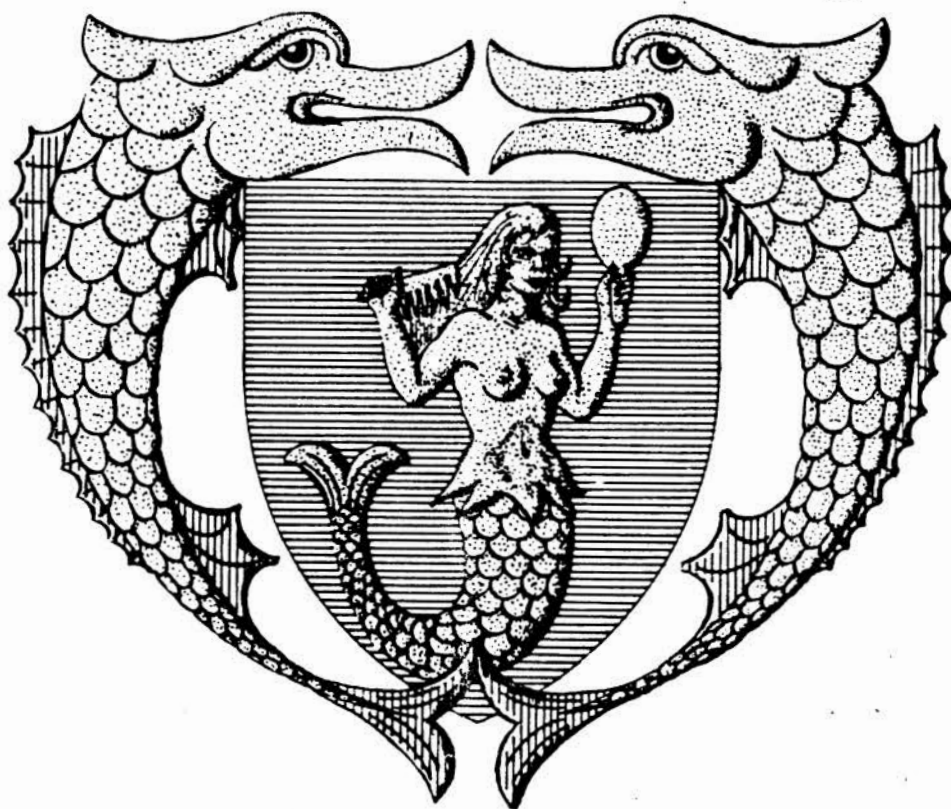

"t Meerminneke

(van) Meirhaeghe's
Familiekontaktsblad

Beste Lezers,

Een kort voorwoord dit keer, want we hebben U in dit zomernummer heel wat dichtbedrukte bladzijden lektuur aan te bieden.

We steken van wal met een serie 'jeugdherinneringen' waarin ik de wortels zoek van mijn 'roestvrije oude liefde' voor het verleden. Neemt U het mij niet kwalijk dat dit stuk wat langer is uitgevallen dan ik gepland had. Over oude liefdes raakt men nu eenmaal niet uitgepraat.

In een strikt genealogisch artikel laten we U kennis maken met een 16de-eeuwse voorvader, Franchoys Van Meirhaeghe. In dit eerste deel volgen we hem tot op de drempel van zijn vrij bewogen levensavond.

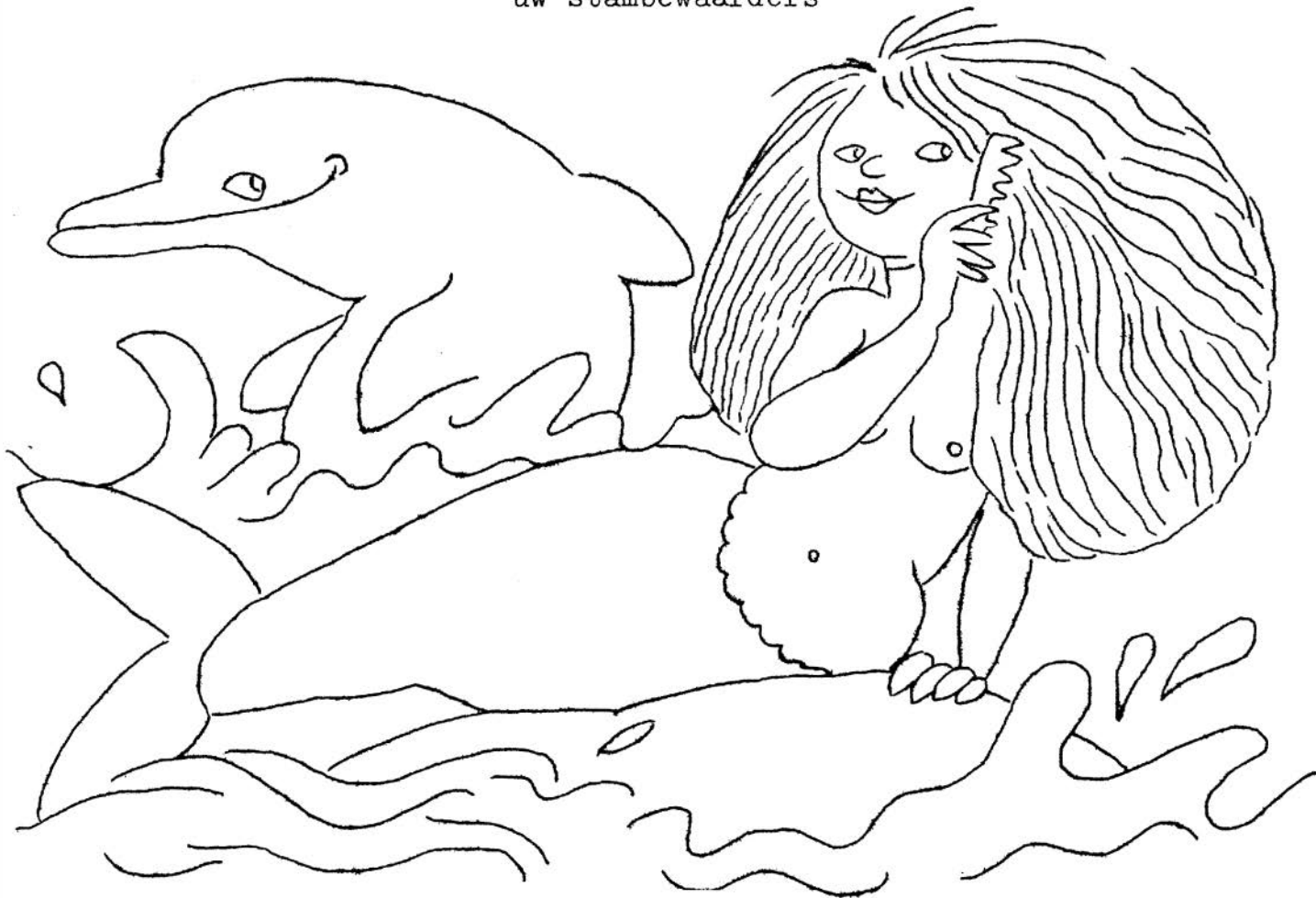
Op 14 maart 1986 overschreed Jules Van Meerhaeghe uit Bevere-Oudenaarde de kaap van de honderd jaar! Reden genoeg om U ook met hem te laten kennis maken.

We sluiten af met ons rouwzantjesrepertorium, wat familienieuws én een kurieus stukje over het "negende gebod"... Stichtende woorden, bestemd voor alle Van Meirhaeghes die bij het aanschouwen van al dat schoon van beiderlei kunne op al die Zuiderse stranden, mochten bekoord worden.

Herman Meirhaeghe

Jan Meirhaeghe

uw stambewaarders

Oude Liefde is Roestvrij

Naar aanleiding van "tien jaar stambomen", was ik van plan om U in dit Meerminneke het verhaal te vertellen over hoe het in die hete zomer van 1976 allemaal begon en hoe ons stamboom-avontuur tijdens de voorbije tien jaar evolueerde. Mijn interesse voor "het verleden" kwam echter niet zomaar uit de lucht vallen, werd niet veroorzaakt door een plotse zonne-steek. Zij was reeds duidelijk aanwezig in mijn kindertijd, meer bepaald in de periode die zich grosso modo situeert tussen mijn tiende en dertiende levensjaar. Over die periode wou ik het graag hebben.

Voor iemand die geboren is in 1949 is het natuurlijk nog veel te vroeg om nu reeds "memoires" te schrijven, als dat al niet pretentieus zou zijn. Staat U mij echter toe om zomaar wat jeugdherinneringen op te halen. Laat mij voor één keer niet in het familiale, maar in mijn persoonlijk verleden graven. Graven naar de wortels van de passieboom der geschiedenis.

Het is moeilijk, zoniet onmogelijk of onzinnig, om ergens in de kindertijd een konkrete, eenmalige gebeurtenis te vinden die de fatale "coup de foudre" zou veroorzaakt hebben. Ik weet alleen dat die liefde voor het verleden er op een bepaald ogenblik was en dat de "zolder" van mijn ouderlijk huis daar een belangrijke rol bij speelde. Het verband tussen "geschiedenis" en "zolder" ligt voor de hand en beide begrippen vloeien samen in het woord "archiefzolder" : de bewaarplaats van oude dingen. Niet helemaal duidelijk is deze al jaren steeds weer terugkerende nachtdroom : "ik bevind me op een zolder waar ik iets zoek wat vaak in een zwarte koffer verborgen is." Dat zolder en koffer naar mijn kindertijd verwijzen is klaar. Doch wat is dat "iets" dat ik steeds weer tevergeefs zoek? Het raadselachtig "iets" dat op zolder te vinden en toch onvindbaar is?

De zolder van mijn ouderlijk huis was jarenlang mijn uitgelezen speelterrein. Tijdens mijn kleutertijd en eerste lagere schooljaren, bestond hij nog in zijn oorspronkelijke staat. Zoals hij er, naar mijn gevoel, eeuwen terug al moet uitgezien hebben. Ik bereikte hem via een ruwhouten trap waarvan de treden vervaarlijk uitgesleten waren. De plankenvloer was er op veel plaatsen, waar mijn voorgangers ooit door het vermolmd hout getrapt hadden, opgelapt. Het blote pannendak werd gedragen door een gebinte van indrukwekkende balken die de omvang hadden van volwassen bomen. In het dak waren twee venstertjes uitgespaard die nauwelijks licht binnenlieten, zodat het er altijd schemer-duister was. De ruimte zelf was verdeeld in drie afzonderlijke stukken : de voor-, midden- en achterzolder. De voorzolder was op zijn beurt opgesplitst in twee piepkleine kamertjes. Daar sliepen nonkel Modest en nonkel André, moeders broers, toen ze nog "thuis" waren. Sedertdien was nog slechts één van beide optrekjes begaanbaar en mijn bezoeken aan de zolder beperkten zich toen nog tot dit ene kamertje. Een hokje eerder, met witgekalkte, met leem bepleisterde wanden en plafond. Hier bewaarde moeder in veelsoortige dozen allerhande huisgerei dat ze niet direkt van doen had of dat afgedaan had. Vlakbij het enige raam in de zijgevel, waardoor ik een blik kon werpen op het kruispunt beneden, stond mijn lessenaartje. Het lessenaartje met het opklapbare schrijfflad, dat nu door mijn zoontje Arent gebruikt wordt. Daar las ik mijn Zonnelandjes, Vlaamse Filmkens, Robbedoes, Kuifje.

De middenzolder werd, naar aloude gewoonte, gebruikt als opslagplaats voor de vruchten der aarde : aardappelen, graan, vlas. Dit grote middenschip, waarin de trap uitmondde, werd door een dubbele schoorsteen gescheiden van de achterzolder, waar een hokje van latwerk en kippegaas was opgetimmerd. Daar melkte grootvader Ernest, vóór de oorlog, zijn duiven.

Zo zag het er in den beginne uit. Tussen mijn tiende en twaalfde levensjaar onderging de zolder dan een metamorfose. De agrarische gewoonte om de zolder als voorraadschuur te gebruiken, verdween definitief. De ruimte kreeg niet alleen een nieuwe bestemming; er werden ook verbouwingswerken uitgevoerd. Het dak werd gedeeltelijk vernieuwd en de twee kamertjes op de voorzolder werden gesloopt. Op de vrijgekomen plaats werd mijn slaap- en studeerkamer opgetrokken. Op die manier werd de zolder voor mij als het ware ontsloten en nu begonnen mijn nooit eindigende exploratietochten door deze jungle van kisten, koffers en kasten die voorwerpen van twee, drie generaties ver bevatten.

Een van mijn allereerste ontdekkingen was "de zwarte koffer" -de koffer uit mijn dromen waarin mijn zoontje Balder nu zijn spulletjes bewaart- die in een donkere hoek van de achterzolder stond. In die koffer bewaarde vader, naast zijn kollegeboeken, een paar honderd romans en poëziebundels die hij tijdens de dertiger en veertiger jaren gekocht had. Ontelbare keren diepte ik die boeken één voor één op, stapelde ze rondom mij in torens en legde ze dan één na één terug in de koffer. De eerbiedige verrukking die dingen in mijn kinderhanden te houden, hen te koesteren en te verzorgen door hun vele ezelsoren glad te strijken. Het lezen zelf beperkte zich aanvankelijk tot het uitspellen van de titels en de auteursnamen. Streuvels, Claes, Buysse, Timmermans, Walschap, Elschot, Gezelle, Molière, Dickens. Deze koffer bevatte een schat aan kennis over een **andere** wereld. Een wereld waarin ik nog niet thuishoorde en ik begreep niet waarom die kostbaarheden tussen de afgedankte spullen op de zolder aan het stof en de vergetelheid waren prijsgegeven?! Hier, in de schemering of bij het gele licht van de "baladeuzelamp", werd niet alleen mijn nog steeds niet te stillen leeshonger geboren, maar ook mijn liefde voor het boek als object op zichzelf. Ik nam me voor om al die literatuur later te verorberen. Op dit ogenblik was ik echter onmiddellijk geïnteresseerd in een drietal titels en dit zijn dan ook de eerste "volwassen" romans of werken die ik op plechtige-kommunieleeftijd las : "Occulte Verschijnselen" van Prof.J.Feldmann, "De Lecuw van Vlaanderen" van Conscience en "De Drie Musketers" van A. Dumas.

"Occulte Verschijnselen" was een wetenschappelijk werk over spookverschijnselen, klopgeesten, telepathie, helderziendheid en andere paranormalia. Keer op keer nam ik dit vreeswekkende boek met zijn zwartlinnen kaft, gouden titelletters en ruwe vergeelde bladzijden op de schoot, maar slaagde er nooit in het in één ruk uit te lezen. De angst, nog versterkt door de griezelige sfeer van de zolder, die dit boek in mij opwekte, werd telkens zo intens dat ik het lezen moest staken, om een paar weken later een nieuwe tevergeefse poging te wagen. Tot op vandaag ben ik me blijven interesseren voor parapsychologie in het bijzonder en voor de fantastiek, het esotherische en het occulte in het algemeen. Maar dit is een ander verhaal.

"De Drie Muskietiers" en "De Leeuw van Vlaanderen" heb ik wel in één lange adem verslonden. Ik weet nog precies hoe ik deed alsof ik ziek was, zodat ik niet naar school hoefde. Dan kon ik heel de dag in bed blijven met mijn "drie-muskietiers-alle-viere", zoals vader zei. In mijn mantel- en degenspelletjes was ik d'Artagnan en net als de Witte van Zichem, doch helemaal in mijn eentje, versloeg ik de Leliaerts aan de Groeningebeek die zich bij mij thuis vlakbij de mestvaalt situeerde. Schrijvers waren tovenaars! Ze konden met woorden het dode verleden weer tot leven wekken! En als een leerling-tovenaar ging ik bij hen in de leer. In de meimaand van 1962 schreef ik de eerste twee van een hele reeks geplande kortverhalen, waarin de Groene Ridder de hoofdrol vertolkte: "Het Geheim van het Houten Beeld" en "De Onbekende Bekende". Beide ridderverhalen waren volledig geïnspireerd op de beide voormelde romans en vooral op het T.V.-feuilleton Ivanhoe dat toentertijd op de buis kwam. Achteraf beschouwd is het merkwaardig hoe deze romans, deze "historische" romans, een brug sloegen tussen mijn beide grote liefdes: de literatuur enerzijds en het verleden of de geschiedenis anderzijds. Want ondertussen had ik op zolder een tweede even beslissende ontdekking gedaan.

Ik botste er op de vergeten muntenverzameling van vader. De koperen, bronzen en nikkelgeldstukken waren opgeborgen in sigarenkistjes en ik ruik nog de typische geur van metaal en tabak die daaruit opsteeg. Deze ongeordende kollektie omvatte hoofdzakelijk 19de en 20ste-eeuwse munten, afkomstig uit de vier windstreken en de vijf continenten. Ik raakte pas echt geboeid toen ik uit die geldberg een vijftal eksemplaren uit de 18de eeuw opviste. Al heel vroeg maakte ik een onderscheid tussen wat zich vóór en wat zich ná de Franse Revolutie in de tijd situeerde. De 19de eeuw oefende geen speciale aantrekkingskracht op mij uit. Dat verleden hoorde eigenlijk nog bij het heden, vond ik, wellicht omdat grootmoeder Celina die bij ons inwoonde, nog in die eeuw geboren was. Eens voorbij de Napoleontische drempel begon voor mij pas de échte geschiedenis en kreeg dat verleden een magische bijklank. Die vijf "uitmuntende" stukken werden in een apart doosje gelegd: twee zilverlingen met de beeltenis van Louis XV, een koperen Louis XVI en twee koperen munten waarop onze Keizerin Maria Theresia afgebeeld stond. Vader vertelde mij dat grootvader August beide laatstgenoemde stukken eigenhandig had opgedolven tijdens de grondwerken aan de steenbakkerij te Kanegem. Deze wetenschap zorgde natuurlijk voor een extra-gevoelsband met die pronkstukken die letterlijk in de watten werden gelegd en regelmatig met "ça-va-seul" werden opgepoetst. Maar er was meer... Wat vader me vertelde over die Kanegemse vondsten, opende perspectieven: het was dus mogelijk om zélf munten op te graven! Het toeval wou dat vader, bij het bewerken van de tuin, regelmatig 19de, 18de en 17de-eeuwse munten opspitte! Hoe fijn ik dat ook vond, toch was ik telkens een beetje ontgoocheld omdat ik niet zélf de vinder was. Temeer daar ik vaak, na de aardappel- of maïssoogst, de akker zorgvuldig uitkamde. Munten vond ik nooit. Wel allerhande materiaal uit de Tweede Wereldoorlog, zoals verroeste kogelhulzen, immatriculatie nummers en granaatscherven.

In die dagen was het "kippenbeluik" mijn exclusief speelterritorium, waar ik mijn kampen bouwde. Ik voerde er ook regelrechte opgravingskampanjes : ik groef diepe kuilen en onderaardse gangen, ziftte bergen aarde en wou er verder niet aan denken dat het hoogst onwaarschijnlijk zou zijn mocht ik uitgerekend op deze vijf vierkante meter iets waardevols ontdekken. En toch beschikte Clio, de muze der geschiedenis, dat ik naast een respectabel aantal konijneschedels en kippebotten, ook zegge en schrijve één munt opdelfde! In extase en zo vlug mijn beentjes mij dragen konden, liep ik naar huis om moeder en grootmoeder het mirakel te melden. De rest van de dag zat ik te popelen van ongeduld tot vader thuiskwam, om ook hem het fantastische nieuws te vertellen. Het verslag dat ik de avond van die historische dag schreef aan het oude bureel dat op de zolder stond, -meubel dat ik liet restaureren en waaraan ik nu zit te schrijven- bleef bewaard. Daaruit citeer ik : "Bij het aanriscchten van de opgravingswerken op de 6° juli 1961, haalde ik een munt aan de oppervlakte. 's Avonds bestudeerde ik de munt. De munt was van 1791 en daarop staat de beeltenis van Lodewijk XVI". En zo gaat het anderhalve bladzijde door, in de gewild ernstige, pseudo-wetenschappelijke stijl van de elfjarige imitatie-archeoloog. Want dat wou ik worden : archeoloog! Dat antwoordde ik steevast als de grote mensen me vroegen wat ik later wilde worden. En het streelde mijn ego toen ik merkte dat zij meestal niet wisten wat dat geleerde woord betekende.

Mijn ouders wisten wél waar ik mee bezig was en ze speelden dan ook in op mijn interesses. Vader bracht af en toe "vakliteratuur" mee. Zo kreeg ik van hem een 379 pagina's tellend boek, dat geschreven was door ene Prof.Dr.H. Van De Weerd en dat als titel droeg : "Inleiding tot de Gallo-Romeinsche Archeologie der Nederlanden". Dat de inhoud van het gespecialiseerde werk mijn kinderpetje compleet te boven ging, was niet belangrijk. Dat prikkelde alleen mijn nieuwsgierigheid nog meer en hulde het vak in een boeiende waas van geheimzinnigheid. Ik vond het zalig om dit boek ter hand te nemen, hier en daar een paragraaf te lezen en om de tientallen bladzijden met illustraties van in ons land gevonden vaatwerk, beelden, munten en de grondplannen van tempels, villa's en legerkampen, te bekijken.

Toegankelijker en meer verstaanbaar was het tweede boek dat vader me schonk : "Het Kluisepos" van J. Plancquaert. Het "Kluisepos" las ik. "Kluis-epos", verbeterde vader en leerde me dat een epos een heldenlied was. Het boek beloofde "het geheim van de oorsprong" te onthullen; zo stond het op de kaft gedrukt. De auteur behandelde de prehistorische geschiedenis van de Kluis. en beweerde o.m. dat de Kluisberg, duizenden jaren geleden, een eilandtop in zee was geweest! Een fascinerende gedachte! Dit betekende dat de plek waar ik woonde -de Oostrozebeekse Pauwhoek- ooit op de zeebodem had gelegen, stel je voor! Dat werd bewezen, schreef Plancquaert, door de aanwezigheid rond de Kluis van allerlei versteend zeegedierte! Een suggestie om zélf het bewijsmateriaal te verzamelen. Vader met zijn Novy-moto en ik veilig achterop, samen op expeditie naar de Kluisberg. En -O! wonder!- op een met puin en keien bedekte akker van een boerderij in de buurt, vond ik zelf inderdaad zandstenen die doorkneed waren met zeeschelpen! Dat was mijn tweede grote "archeologische" vondst.

Toen ik in het stripblad "Kuifje" het verhaal las van Troje's ontdekking door H. Schliemann, droomde ik ervan om ooit legendarische steden bloot te leggen. In afwachting van die buitenlandse kampanjes, moest ik het echter dichterbij huis zoeken en me met minder tevreden stellen. Toch voelde ik me zeer vereerd en erg au sérieux genomen, toen dorpsonderwijzer meester Moreau me op een regenachtige zondagvoormiddag thuis kwam uitnodigen om hem te vergezellen naar de Ginste, een gehucht van mijn geboortedorp. Daar had men bij het nivelleren van een akker de grondvesten van een oude tempeliershoeve blootgelegd. Zij aan zij stapten we door de modder en na de rondgang kreeg ik een baksteen mee die zorgvuldig werd bijgezet in mijn zoldermuseum.

Ondertussen had ik ook kennis gemaakt met een échte muntenverzamelaar. Samen met vader ging ik hem thuis opzoeken te Lendelede en dat was een openbaring. Ik stond perplex voor de kasten met de vele laden, waarin zijn kollektie netjes geïndend lag uitgesteld. Door hem werd ik ingewijd in de wetenschap van de numismatiek en hij schonk me genereus, naast heel wat dubbels, ook een gouden Canadees muntje. Vader kocht voor mij een catalogus "Modern World Coins" en zo kon ik me een idee vormen van de waarde. Het boek hielp me tevens om orde en systeem in de metaalberg aan te brengen. Ik rangschikte mijn verzameling naar land van herkomst en bergde de munten in even zovele lucifers- en sigarendoosjes. Mijn leermeester raadde me ook aan om me te specialiseren en ik vatte het plan op om "België vanaf 1830" compleet te krijgen. Toch bleef mijn grote voorliefde uitgaan naar munten uit het Ancien Régime. Als verzamelaar was ik een echte amateur, wat betekende dat ik mijn kollektie alleen uitbreidde via schenkingen en ruil. Slechts bij speciale gelegenheden -verjaardag, Sinterklaas, goede schoolresultaten- kochten mijn ouders als geschenk of beloning enkele duurere stukken, onder meer een gouden Leopold II en een munt die de "pièce de résistance" van mijn verzameling was, namelijk een geldstuk uit de vierde eeuw vóór Kristus. Met behulp van vaders Griekse spraakkunst uit zijn kollegetijd, kon ik het opschrift "Ptolemaios Basileos" ontcijferen en vertalen. Zijn Winkler Prins vertelde me dat deze Ptolemaios één der diadochen was, die na de dood van Alexander de Grote, een deel van diens rijk regeerde.

Via mijn hobby raakte ik vertrouwd met de namen van al die vroegere koningen en leerde ik hun regeerperiodes. Het spreekt vanzelf dat "geschiedenis", naast "taal", reeds op de lagere school mijn lievelingsvak was. Wat ik in de klas leerde omtrent het verleden, was niet alleen nuttig en direkt bruikbaar in het kader van mijn hobby, maar maakte ook wezenlijk deel uit van mijn spel. Op vrije namiddagen "speelde" ik, voerde ik in mijn eentje, buiten op het erf, heel de vaderlandse geschiedenis op. Een uren durend toneelstuk, waarvan "De Oude Belgen", "De invallen van de Franken", "De strooptochten van de Noormannen", "De Kruistochten", "De Gulden Sporenslag", "De Geuzenstrijd", "De Boerenkrijg", "De Revolutie van 1830", "De Eerste en Tweede Wereldoorlog", de afzonderlijke en kronologisch-openvolgende bedrijven waren. Na elk bedrijf moest ik natuurlijk van kledij veranderen en de bij elke periode passende wapens omgorden, want als strenge regisseur duldde ik geen anakronismen.

En dan overkwam me iets waarvan wel elke jongen zal dromen. Iets wat alleen in spannende avonturenverhalen of jeugdfeuilletons gebeurt... Van de hr. A. Delacauw uit Meulebeke kreeg ik een tiental 19de-eeuwse boeken ten geschenke. Rond een van die boeken zat een dikke perkamentachtige kaft. Uit de jongensliteratuur wist ik dat de keerzijde van boekomslagen niet zelden schatkaarten verbergen... Mijn opwinding galopeert. Zorgvuldig wrik ik de kaft los en wie schetst mijn verbazing als ik merk dat de binnenzijde, de keerzijde van het perkament, inderdaad beschreven is! In de loop der jaren heb ik talloze keren door mijn vergrootglas naar die vreemde letters zitten turen, doch ik slaagde er nooit in om de tekst te ontcijferen. Ook de meester en de leraar konden er geen touw aan vastknopen en dit sterkte me in mijn overtuiging dat het document zeker in een soort geheimschrift gesteld was. Pas een paar jaar geleden, toen ik via de genealogie het "oud schrift" leerde lezen, heb ik het stuk kunnen vertalen. De werkelijkheid was heel wat prozaïscher dan mijn jeugdige fantasie, want het bleek tenslotte om een 15de-eeuwse verkoopakte te gaan...

Tussen tien en dertien ben ik drie keer op vakantie geweest bij nonkel Henri en tante Rachel die te Antwerpen woonden. Onuitwisbare herinneringen. Beiden waren toen reeds bejaard en hun zee van vrije tijd was helemaal voor mij bestemd. Met nonkel trok ik dagelijks de stad in waar hij zo van hield en die hij als zijn broekzak kende. Hij was een rasecht Antwerpenaar geworden en niets in zijn stijl of taalgebruik liet vermoeden dat hij ooit "Bachten de Kuppe" geboren werd. Hij was een Sinjoor in al zijn doen en laten. Mijn privégids die me al de typische plekjes toonde. Met veel liefde, humor en kennis van zaken gaf hij kommentaar bij al de bezienswaardigheden : de Boerentoren, de O.L.Vrouwkathedraal, het Putje van Quinten Metsijs, de standbeelden van Rubens, Conscience en Brabo. Nonkel kende mijn passie voor geschiedenis en samen fantaseerden we dat we later naar Egypte zouden trekken. Ik als archeoloog en hij mijn assistent, zei hij. We zouden er wereldschokkende ontdekkingen doen waarbij Toet-Ankh-Amon in het niet zou verzinken. Aan de hand van nonkel stapte ik voor het eerst in mijn leven over een museumdrempel : Het Steen, Het Vleeshuis, Het Rubenshuis met het Plantijn-Moretuseum. Hij bracht het geduld op om, na een komplette rondgang, op mijn verzoek nog maar eens alle zalen door te lopen. Want ik kreeg er nooit genoeg van. Waar nonkel Henri de "leerzame" uitstapjes voor zijn rekening nam, zorgde tante Rachel voor de ontspanning. Met haar trok ik naar de Dierentuin, Het Noordkasteel, Sint-Anneke. In mijn schoolopstelletjes die ik bewaard heb -"Op reis naar Antwerpen", "Het verlof is uit", "Een mooie verlofdag"- trillen die onvergetelijke Antwerpse dagen nog na.

Mijn zondagmiddagen. Na het noenmaal, aan de afgeruimde keukentafel. De geur van moeders lekkere sausjes nog in de lucht. Bladeren, lezen in de twee lijvige boekwerken van E. Desseyn, waarin de beknopte geschiedenis van alle Belgische gemeenten wordt beschreven. Lezen, bladeren in de drie al even volumineuze delen van "West-Vlaanderen", waarin o.m. ook de geschiedenis van alle Westvlaamse dorpen wordt behandeld. Een binnenskamers weekendtrip van Aalbeke naar Zuilenkerke, over alle dorpjes die daar alfabetisch tussenin liggen. Hun bezienswaardigheden.

De plaatselijke legenden en volksgebruiken. De evolutie van de schrijfwijze : Rosenbeca - Rozebeke. Foto's, tekeningen van kerken en kastelen, burchten en ruïnes. Sanderus. De veelkleurige afdrukken van gemeentewapens. De namen van aloude geslachten. De woorden "kasselrij" en "heerlijkheid". Muziek uit de Telefunkenradio, op het bankje boven mijn hoofd. Geen madrigalen, geen barok, geen klassiek. Roll over Beethoven and tell Tsjaikowski the news! Radio Luxemburg, waar d.j. Guus Janssen jr. misschien wel de allereerste hitparade in de Nederlanden presenteert. Rock&Roll en geschiedenis. Popmuziek en heemkunde. Elvis Presley en Boudewijn-met-de-IJzeren-Arm. Buddy Holly en Gwijde van Dampierre. The Everly Brothers. Cliff Richard. Ricky Nelson. Tophit nummer Eén, één, één!!! 1959 : Livin'Doll, Put your head on my shoulder, Smoke gets in your eyes. 1960 : Only the lonely, It's now or never, Tell Laura I love her, Apache. 1961 : Blue Moon, Runaway, Wooden Hoart, Walkin' back to happiness, Are you sure...

Op de drempel van de "golden sixties" kochten mijn ouders hun eerste autootje : een wupperke-geitje-twee P.K.-tje. De zondagse uitstapjes naar Brugge en Gent. Wandelen door de historische stadskernen, langs de gevels van patriciërshuizen, in de schaduw van belforten en kathedralen. Watertanden voor de uitstalramen van antiekwinkeltjes en altijd een bezoek aan de oudheidkundige musea. Het Gravensteen. Le Château de Beloeil. De opgravingen van de Abdij-ter-Duinen te Koksijde. De jaarlijkse vakantiereizen. De Grotten van Han. De Citadel van Dinant. Het Gallo-romeins museum van Tongeren. De ruïnes van de burcht te Valkenburg. Diep in het Zwarte Woud, hoog op een berg, het kasteel van de Hohenzollern. Maar boven alles : Bokrijk! Hier geen marmeren trappen, geen troonzalen met rijkversierd meubilair, geen kristallen luchters aan de onmenselijk hoge plafonds. Wel woningen op mensenmaat. Hier geen kostbare schatten achter glas, maar alledaagse, doordeweekse gebruiksvoorwerpen die ook binnen mijn bereik liggen. Na deze vakantie, in de voetsporen van vader, naar het Sint-Jozefskollege te Tiel. Internaat. Op de slaapzaal situeert mijn "chambrete" zich langs de straatkant. De dagen klaren nog vroeg en om vijf, zes uur ben ik al wakker. Dan lig ik te lezen in mijn groene bijbeltje : "Bokrijk, tuin der Vlaamse volkskultuur" van conservator J.Weyns. Subregent Dejonghe hoort tijdens zijn rondgang de bladzijden kraken... Aha! Daar ligt er eentje met een verboden boekje in bed! denkt de eerwaarde heer. Hij rukt het gordijn open. Ik schrik me een ongeval. Hij sommeert me hem "dat boekje" direkt te geven! "Kom het straks maar halen op mijn kamer, Meirhaeghe!" Er zal wat zwaaien. Met een kloppend hartje klop ik aan. Binnen! Als ik de kamer betreed, kan ik mijn ogen niet geloven. Een waar museum, volgestouwd met antiek van allerlei slag. Ik krijg geen uitbrander, integendeel. Hij geeft me mijn boekje terug en toont me zijn exemplaar. We praten over onze gemeenschappelijke hobby en onder zijn impuls begin ik mijn eigen Bokrijk uit te bouwen. Thuis haal ik alles overhoop; bij burens en familieleden ga ik op strooptocht naar "antiek". Alles wat ook maar enigszins "oud" lijkt, sleep ik mee en op de zolder richt ik mijn museum in. Met schragen en vlasvezelplaten bouwt vader

een lange tafel die ik met een verschoten gordijn bedek. Daarop stal ik al mijn "schatten op zolder" uit in een bont allegaartje : een stallantaarn, een bollantaarn, een lampe belge, een carbid-fietslantaarn, oude missaals, kruisbeelden, paternosters, devote prenten, grootvaders portefeuille, tinnen en houten lepels en vorken, een botervorm, een Westvlaamse broodpikke, houten teilen, pik en pikhaak, een dorsvlegel, zaaghengsels voor de open haard, een wasbord, kantklossen en -kussen, een stoel, de Kluisbergfossielen, mijn kostbaarste munten, twee vroeg-kristelijke olielampjes, oude boeken, hét perkament, de oorlogsvondsten, een geweer met bajonet, vaders soldatenmutsje, een munitiekoffertje, obushulzen, het schrijfboek met de namen van mijn familieleden en de mij toen bekende voorouders, geïllustreerd met rouwzantjes, enz... Nonkels en tantes worden meegetroond naar de zolder. Ik verschaft de nodige uitleg. Op een bord schrijf ik met krijt : "vergeet de gids niet aub!" en dan stoppen ze me gul wat drinkgeld toe. Diezelfde nonkels en tantes die me nog altijd steunen en dit familieblad mogelijk maken.

De zolder, mijn uitverkoren plekje, mijn vluchtheuvel ook. Een kosmos op zichzelf. Een schatteneiland waar ik als Robinson regeerde. De elementen trotserend : bloedheet des zomers en barkoud in de winter. Dit was de "bovenkamer" met het geheugen van het huis. Een ark, waar het verleden overleefde in al die afgedankte voorwerpen, al die dingen van toen. Jaren later, toen ik al vader was van twee zonen, trok ik bij elk bezoek aan mijn ouders, nog even naar mijn zolder. Om er wat rond te neuzen, om er de sfeer van vroeger op te snuiven. Misschien ook om er het "iets" te vinden dat ik zelfs in mijn dromen niet vond...

Op 9 november 1981 heb ik hem voor het laatst betreden. Leeg en desolaat lag hij erbij, nadat mijn ouders er alles hadden weggehaald en overgebracht naar hun nieuwe huis. Het definitieve afscheid van de plaats waar het allemaal begon.

Deze herinneringen kunnen de indruk wekken dat ik tijdens die jeugdjaren konstant en op mijn eentje op zolder zat te zwelgen in het verleden. Niets is minder waar. Ik bracht minstens evenveel tijd door, buiten in de natuur, in het gezelschap van vriendinnetjes en vriendjes en onze spelletjes waren heel wat aardser dan mijn geschiedkundige interesses. Wel was het zo dat ik me, als enig kind, best alleen kon amuseren en dat ik de afwezigheid van gezelschap niet als een tekort aanvoelde. Alleen zijn was geen synoniem van eenzaamheid of verveling. De wereld was een magisch ei, vol verbazende mogelijkheden. Misschien lijken de hiervoor beschreven kinderlijke "ontdekkingen" net iets té toevallig. Toch heb ik geen enkel woord verzonnen of verguld. Zo boeiend was het allemaal, althans voor mij. Een mooie kindertijd, heel zeker! De kindertijd is echter pas mooi als de volwassenen je iets moois "laten" beleven. Ik ben dan ook mijn ouders dankbaar omdat ze er voor zorgden dat ik me zorgeloos kon uitleven. Omdat ze me discreet stimuleerden en me, met een begrijpende glimlach, ernstig namen. Dankbaar ook tegenover al die familieleden en kennissen, voor de interesse die ze toonden en daarbij denk ik speciaal aan nonkel Henri en tante Rachel uit Antwerpen. Tante Rachel die onlangs op hoge leeftijd overleed, terwijl ik deze bijdrage zat uit te schrijven. Net als die oude liefdes, zijn ook de herinneringen aan deze mensen roestvrij. Daar heeft de maaltand des tijds geen vat op. (-Herman Meirhaeghe-)

Franchoys Van Meirhaeghe

Franchoys Van Meerhaeghe werd te Wortegem geboren omstreeks 1535 als enige zoon -hij had wél nog één zuster Agnes- van Roegier Van Meerhaeghe en Joozijne Tsammels.

Beide kinderen verliezen hun moeder in 1549 en vader Roegier overlijdt omstreeks 1563.

Als jongeman van ongeveer 21 jaar duikt Franchoys uit de vergetelheid op, wanneer de greffier van Walem op 28 april 1556 een van zijn "wapenfeiten" boekstaaft. In het verslag van de vergadering van de schepenenbank lezen we dat baljuw Frans Vande Wiele "proceduere ende clachte doet, up ende ten laste van Franchoys Van Meerhaeghe fs. Roegiers, ter causen van (omwille) twiste die Franchoys ghehadt heeft jeghens Meerle Dekimpe, alsdat dezelve Franchoys den voorseyden Meerle ghesteken hadde met eene pycke maer niet ghequets". Onze naamgenoot heeft het dus letterlijk aan de stok in dit geval aan de "pycke" of piek, gehad met Meerle Dekimpe, een dorpsgenoot. Wat de aanleiding was tot deze vechtpartij wordt nergens vermeld. Wellicht ging het hier om een uit de hand gelopen herbergtwist, waarbij Dekimpe bijna gespietst, doch tenslotte toch niet gekwetst werd. De kwestie wordt voor de plaatselijke vierschaar afgehandeld en de baljuw eist een boete van tien pond parisis. Franchoys komt er goedkoop vanaf en wordt slechts veroordeeld tot een boete van drie pond parisis. Hier komt hij voor het eerst in aanraking met het gerecht en het zal zeker niet de laatste keer zijn...

Omstreeks 1560 treedt Franchoys in het huwelijk met Arijne Waelkens, dochter van Jan en Maria Vanden Hecke uit het naburige Waregem. Na het overlijden van Jan Waelkens hertrouwt Maria Vanden Hecke met Jan Degroote, een landbouwer uit Wortegem die tussen 1547 en 1558 schepen van de heerlijkheid van Walem was. Op 9 september 1560 sloten Franchoys en Arijne een "contract van huwelicke" af, waarbij stiefvader Jan Degroote en Maria Vanden Hecke aan hun dochter een aantal bezittingen schenken "bij vorme van huwelicke ghifte", o.m. "een behusde hofstede ligghende bij den Cley", nabij het Hof van Walem. Een hoeve in geschenkverpakking, als dat geen aardig huwelijkskadeautje is!

Het huwelijk van Franchoys en Arijne moet van zeer korte duur geweest zijn, want op 17 januari 1561 vinden we reeds de boedelbeschrijving die na de dood van Arijne werd opgesteld. Zij stierf wellicht in het kinderbed van haar eerstgeborene : Pieter Van Meerhaeghe.

In deze boedelstaat is er ook sprake van "den processe hanghende onghedecideert jeghens de hoirs van Jan Degroote voor de scepenen deser stede". Blijkbaar was er, omtrent de nalatenschap, onenigheid ontstaan tussen Franchoys en de erfgenamen van Arijnes stiefvader Jan Degroote en hadden de partijen zich tot de schepenen van Oudenaarde gericht om een uitspraak te bekomen.

Hoe er in dezen uiteindelijk geoordeeld werd vonden we niet terug. In ieder geval konstateren we dat Franchoys hier voor de tweede maal in een rechtszaak verwickeld is.

Franchoy's Van Meerhaeghe zoekt, als man van nog geen dertig, uiter-aard een nieuwe levenspartner. Hij weet precies wat-ie wil en hij weet ook dat hij op rozen zou zitten, mocht hij erin slagen een dochter uit een der plaatselijke topfamilies te versieren. Hij mikt hoog en doet een schot in de roos wanneer een dochter uit Wortegems meest gerenommeerde clan-Vande Woestijne hem haar jawoord geeft!

Hij hertrouwt met Willemijne Vande Woestijne, dochter van Hendrik en Joozijne Vander Bauwheede, kleindochter van baljuw Frans Vande Woestijne en Margriete Vanden Dorpe.

Uit dit tweede bed worden, tussen 1565 en 1575, nog vier kinderen geboren : Jan, Franchoy's, Judoca en Roegier Van Meerhaeghe.

Wijzen we er terloops op dat laatstgenoemde Roegier de vader zal worden van onze Kanegemse stamvader Jan Van Meerhaeghe.

Hoewel we geen zwart-op-wit bewijs vonden, menen we toch aanwijzingen genoeg te hebben om te stellen dat Franchoy's, naast zijn vijf "wettige" kinderen, ook nog een bastaarddochter had, met name Arijne Van Meerhaeghe. Bij wie hij dit buitenechtelijk kind won, weten we niet. Vermoedelijk bij een van zijn dienstmeiden.

Laten we nu nagaan waar Franchoy's zich als landbouwer situeerde op de Wortegemse maatschappelijke ladder.

We schrijven 1571 -Franchoy's is dan in de bloei van zijn leven- en in die dagen werd door de Spaanse kroon aan de bevolking een speciale belasting opgelegd, teneinde hun oorlogsmachine die alhier alles platwalste, op gang te houden. Ook te Wortegem wordt die gehate "twintigste penning" opgelegd. Het betrof hier een belasting van 5% op de geschatte pachtwaarde van alle onroerende goederen. Die "cohieren van de 20ste penning" uit 1571 en 1572, waarin alle onroerende goederen van iedere inwoner, zowel pachter als eigenaar, staan genoteerd, geven ons een beeld hoe het Franchoy's in de voorbije tien jaar was vergaan:

Als eigenaar gebruikt hij "in erve" te Wortegem :

- zijn hofstede, 10 honderd lands groot, met "woonhuus, schuere, poest (stal), duufhuus (duivekot), waghenhuus ende ovenbuer".
- 7,5 honderd lands "vijver ende meersch ende saylant (zaailand) ande stede".
- 2,5 honderd lands "boven zijn stede bijden Cley".
- 0,5 bunder "saylandt, cabootersstede ghenaeft".
- 2 bunder en 10 honderd lands "saylant te Audtmoorighem bij zijn stede".
- 10 honderd lands genaamd "den sloetmaeckre te Audtmoorighem".
- 1,5 bunder "bosch ende beweet, den mergheldries in Moorighem".

Als eigenaar verpacht hij te Wortegem aan Stevin Inghelbeen : "een behuude hofstede, 5 honderd lands groot, behuust met een woonhuus, schuere, ovenbuer ende poortke".

Te Nokere verhuurt hij anderhalve hectare land die hem was toebe-deeld van wijlen zijn eerste echtgenote.

Als pachter huurt Franchoy's te Wortegem :

- 2 bunder land van Joos Verdebaut.
- 3 honderd lands boven "den Cley" van Joos De Steur.
- 10 honderd lands "bij Baerdt'sbosch ter haustraten".
- 3 vierendelen land "ghenaeft het winckelvelt in haustraten" van zijn schoonbroer Gillis Vullemins.

Franchoys Van Meerhaeghe bezit dus te Wortegem ongeveer 10 hectaren waaronder twee hofsteden en te Nokere anderhalve hectare. Zelf pacht hij te Wortegem zo'n vijf hectaren. Daarmee behoort hij tot de middelgrote landbouwers van het dorp.

En Franchoys, hij ploegde voort, ondanks de economische crisis die om zich heen greep.

In 1573 koopt hij van Joos Verdebaut acht vierendelen "ligghende in dyversche stucken onder theerscap van Walem", en dit voor de som van 56 ponden groot-vlaams. Uit het renteboek van de Sint-Pietersabdij blijkt dat hij van diezelfde Verdebaut in totaal tien vierendelen land -dit is zo'n 3,5 hectaren- liggend "up waelem-cautere", "boven den Cley" en bij de "Royghems" **koop**t.

Van de erfgenamen van Jan Ghuus koopt hij o.a. "een half bunder lant bij den crommen keeseleere (kromme kerselaar), ghenaept daude (de oude) stedeter porryen, noort ghelant de groene strate".

Tussendoor verschijnt Franchoys nog maar eens voor de Walemse schepenbank, waar hij een zaak aanhangig heeft gemaakt.

We weten reeds dat Franchoys een hoeve uitbaatte "ligghende beneden den Cley, met de oostzijde ande Cleystraete". De hofstede en herberg "Den Cley" zelf wordt door Pieter Vanden Dorpe uitgebaat.

Op een bepaald ogenblik verbieden de Vanden Dorpes hun burenen "te ridene ofte voerne (rijden of voeren) deur zeker dreve of voetwich, ligghende up de oostzijde vande voornoemde hoers hofstede ghenaept de Cley, het en ware alleendelic in den oust (oogst) omme de vruchten te verschuerne". Daar ook Franchoys gebruik maakt van deze uitweg of doorgang, komt hij "in opositien jeghens tvornoemde verbot". Het gaat hier dus om een klassiek geschil van erfdienstbaarheid. Op 28 mei 1576 verklaart Franchoys voor de schepenbank "dat hij ende zijn veursaten (voorzaten) waren in goede ende deugdelick possessie van over 40 jaar ende tijts meer, te passerne met waghenen ende ploughen (wagens en ploegen) deur de vornoemde dreve omme te labeuren, messen (mesten) hemlieden lant ligghende up waelem cautere ende de vruchten daer up ghewassen tuus te voerne (naar huis te voeren) tallen tijden alst hemlieden beliefdien".

Franchoys wordt in het gelijk gesteld, zijn klacht wordt aanvaard en de Vanden Dorpes moeten hem de uitweg "tallen tijden" laten gebruiken.

Was Franchoys Van Meerhaeghe geen "gemakkelijke vent", hij leefde zeker ook niet in een makkelijke tijd. Zijn leven valt kronologisch samen met een der zwartste periodes uit onze geschiedenis. Vergeten we niet dat tijdens deze 16de eeuw enkele van de bloedigste bladzijden uit Vlaanderens verleden werden geschreven.

Keizer Karel, zijn zoon Filips II en diens bloedhond Alva trokken een diep inquisitiespoor door de Nederlanden. Dit is de tijd van de brandstapels en godsdiensttwisten, geuzen en beeldenstormers. Er is de massale emigratie van kapitaal en intelligentia naar de vrije Noordelijke provincies. En zoals altijd is de kleine man het grote slachtoffer van de oorlogssituatie. Het volk wordt uitgeplunderd, nu eens door de Spaanse bezetter, dan weer door de rebellen. Men konstateert een grote daling van de bevolkingscijfers, zoals te Waregem, waar de bevolking met één derde terugloopt. Rond 1570 ligt het platteland rond Oudenaarde er zo verlaten bij dat men amper de wegen van de akkers kan onderscheiden...

Komt daarbij nog voor het Oudenaardse dat de oorlogsjaren uit de geuzentijd samenvallen met de pestjaren 1574-1580. Tenslotte krijgt de uitgeperste bevolking nog af te rekenen met de wolvenplaag, die zich verspreidde over de groenzone Huise, Kruishoutem, Wortegem, Waregem en Anzegem. In 1588 worden te Wortegem door de wolven dertien mensen verscheurd en acht gekwetst; zeven paarden en zevenentwintig runderen vallen ten prooi aan de zwervende horden. In Meermin nr.13 hebben we het daar al uitvoerig over gehad. Rond 1590 noteren we een lichte economische relance en men kan weer vanaf het nulpunt starten. Ook Franchoys slaat de hand weer aan de ploeg. In 1590 koopt hij van Gillis Degroote vijftig roeden land. Maar er is meer...

Franchoys Van Meerhaeghe koestert hoge ambities. Zoals elke Wortegemse boer droomt hij ervan om een grote pachthoeve binnen te rijven. Al sinds mensenheugnis is het Hof van Walem, dat het hart vormt van de gelijknamige heerlijkheid, de belangrijkste hoeve van het dorp. Voor een middenmoter als Franchoys is het echter, in normale omstandigheden, onmogelijk om er een pachtkontrakt te verwerven. Walem wordt namelijk exclusief uitgebaat door een select kransje hereboeren, zoals de Vande Wieles die gedurende het grootste deel van deze 16de eeuw de aloude abdijhoeve, van vader op zoon, in handen hadden.

In 1590 komt er een nieuwe pachter op het kloostergoed van Walem, "groot int gheheele onder lant, mersch, water ende bosch, ontrent de veertich bunderen (56 hectaren!) metten waetermeulen ende thiende dier van audts tijde medeghegaen heeft", Die nieuwe pachter heet... Franchoys Van Meerhaeghe!

Hoe is dit te verklaren? Het antwoord is te vinden in het pachtkontrakt, waarin o.m. gezegd wordt dat Franchoys "in hueren (huur) ghenomen heeft, tgoedt te Walem, onbehuyt wegene (wegens) dezelve inde leste troubelen afghebrant tzijn gheweest". Walem werd dus tijdens de godsdiensttroebelen, vermoedelijk omstreeks 1587, gedeeltelijk platgebrand en bleef daarna een aantal jaren onbewoond en braak. Dit had tot gevolg dat de eigenaar, de abt van Sint-Pieters te Gent, de huurprijs fors liet dalen, om op die manier toch maar een nieuwe uitbater te vinden die de zaak weer nieuw leven zou inblazen. We zien dat Franchoys jaarlijks 15 ponden-groot huur betaalt. Zijn voorganger, Pieter Vande Wiele, betaalde in 1578 nog 50 ponden-groot. Dit is meer dan driemaal zoveel. Door die sterke waardevermindering is Walem dus binnen het bereik gekomen van Franchoys Van Meerhaeghe, die heel attent van de omstandigheden profiteert en deze unieke kans met beide handen grijpt. Het zal natuurlijk zwaar werken en 'hard labeur' worden op de verwoeste hoeve en akkers, doch met de hulp van zijn vier volwassen zonen, denkt Franchoys het zaakje te kunnen klaren.

Op 22 november 1590 trekt hij met zijn oudste zoon Pieter naar Gent, om er in het Sint-Pietersklooster op de Blandijnberg, de voorwaarden te bespreken. De huurovereenkomst wordt voluit ondertekend door abt Lambertus én door Franchoys en Pieter Van Meerhaeghe. Opmerkelijk in die tijden hoe vader en zoon Van Meerhaeghe dus geletterd zijn.

Met het pachtkontrakt op zak voor een termijn van 9 jaar die ingaat op Kerstdag 1590, trekken vader en zoon dan terug naar Wortegem om er de levensdroom te realiseren.

Hoe kon Franchoys in deze euforische toestand weten dat hij enkele jaren later, in heel wat minder prettige omstandigheden, een tweede reis naar Gent zou maken... De toekomst zal uitwijzen dat hij zijn termijn van negen jaar niet voleindigd heeft. In 1597 wordt ene Thomas Vander Craeyen de nieuwe uitbater van het Hof van Walem. Alles wijst erop dat de pachtwissel niet rimpelloos verlopen is. Tussen Franchoys Van Meerhaeghe en de abt van Sint-Pieters waren een aantal geschillen ontstaan die resulteerden in een hele reeks processen...

In een volgende aflevering zullen we zien hoe Franchoys geen rustige levensavond tegemoet gaat. We volgen hem van de ene rechtbank naar de andere en we vergezellen hem ook wanneer hij gevankelijk naar Gent wordt overgebracht...

Herman Meirhaeghe.

Een eeuweling!

Mevr. E. Vandermeersch uit Oudenaarde en de Hr. A. Meirhaeghe uit Petegem-Deinze stuurden ons onderstaand knipsel uit "Het Weekblad der Vlaamse Ardennen" (dd.13.3.1986) omtrent Jules Van Meerhaeghe die op 14 maart 1986 honderd jaar werd.

"Jules Van Meerhaeghe zet vrijdag zijn beste klakke op! Jules Van Meerhaeghe uit Huttegem 48 in Bevere wordt vrijdag 14 maart honderd jaar. Telg uit een roemrijk landbouwersgeslacht, stelt Jules het opperbest. Och, ge moet daar al dat spel niet van maken, zegt hij. 'k Zou ik liever hebben dat er niemand kwam... Maar men kan een honderdjarige toch niet zomaar laten voorbijgaan, want per slot van rekening is het al een hele poos geleden dat in Oudenaarde nog iemand de kaap van de honderd jaar bereikte!

Vorig jaar nog rond deze tijd bezochten wij Jules Van Meerhaeghe, maar wel om totaal andere redenen. Intussen is Jules maar weinig veranderd, hij bleef even kloek. Ik ben een beetje moeilijk te been, zo zegt hij, maar ik heb nergens pijn en dat is al veel waard. 'k Zit ik hier goed in mijn boerderij en mijn kinderen komen mij toch alle dagen helpen, zodat ik niet helemaal alleen op de wereld ben. Jules is in feite afkomstig uit Melden, waar zijn vader indertijd een tamelijk grote boerderij had op de Koppenberg. Na zijn huwelijk in 1918 zou hij naar Bevere verhuizen en hij zou er blijven wonen. Jules : Wij zijn met erg weinig begonnen, toen. We hadden een koe, een os en wat velden. Machines bestonden toen nog niet, we deden alles met de hand. Jaja, we moesten hard en veel werken, maar dat is goed voor de gezondheid, zo lacht hij!

Er is in die honderd jaar véél veranderd en Jules heeft het allemaal van zeer nabij meegemaakt. Al die grote machines, al die nieuwe dingen om vee te kweken, dat heb ik ook allemaal weten opkomen. Of 't nu veel verbeterd is? 't Zal wel zeker, anders zouden ze dat allemaal niet uitvinden. 't Heeft zijn goede kanten maar ook zijn slechte. De boerenstiel is veel veranderd, het gaat nu allemaal zo rap..! Ik weet nog de tijd dat we 's zomers van vier uur 's morgens tot acht, negen, tien uur 's avonds op 't veld stonden! Nu zoudt ge dat niet meer moeten proberen, zeker niet bij de jonge landbouwers..!

Jules Van Meerhaeghe doet het nu rustig aan en al dat feestgedruis rond zijn honderdste verjaardag laat hem een beetje koud. 'k Ben natuurlijk kontent dat ik zo oud geworden ben, maar ze moeten daar al dat spel niet van maken. Al die grote feesten, daar ben ik niet meer voor te vinden. Dat ze mij maar schoon gerust laten, 'k zit hier toch zo goed! Zondag komt het Oudenaards stadsbestuur toch een bezoek brengen. 'k Zal mijn schone klakke zeker moeten aandoen als ze komen..? Dat zal hij en hij zal er goed mee staan!

Onzekerheid over geboortedatum.

Jules Van Meerhaeghe werd in Melden geboren op 14 maart 1886. Over zijn juiste geboortedatum heeft lange tijd onzekerheid bestaan. Vorig jaar onthulden wij de fouten die terzake bestonden. De geboorte-akte van Jules Van Meerhaeghe vermeldde zwart op wit dat hij op 14 maart 1886 geboren was, maar zijn identiteitskaart en tal van andere officiële dokumenten gewaagden van 4 maart 1886. Zijn kinderen hebben nooit anders geweten dan dat hun vader op 4 maart 1886 geboren werd, maar hijzelf durfde daar nogal eens aan twijfelen, tot grote verbazing van zijn kinderen! Een raadselachtige toestand die moet veroorzaakt zijn door één of ander ambtelijk feilen, allicht in lang vervlogen tijden. De Oudenaardse administratie heeft alles onderzocht, maar de feitelijke oorzaak is nooit gevonden. Wél werden alle dokumenten aangepast, zodat Jules Van Meerhaeghe nu officieel geboren is op 14 maart 1886!" Einde citaat.

Langs deze weg bieden we Jules ook onze hartelijkste gelukwensen aan. En graag hadden we van deze naamgenoot ook onze stamgenoot gemaakt. Daartoe ontbreken ons echter nog enkele gegevens. Kan iemand ons de namen bezorgen van de ouders en grootouders van Jules én eventueel hun geboorte- en overlijdensplaatsen en -data. Raadpleeg trouwboekje en rouwzantjes. We wachten met ongeduld om deze eeuweling en zijn nakomelingen op onzen boom te enten!

.

Wees steeds kuis in uw gemoed !

Onlangs kwam ik in het bezit van een zeer stichtelijk boek dat als titel draagt : "Gemeenzame Onderwyzingen en Avondlezingen". Het werk werd uitgegeven in 1863 en telt 372 bladzijden met deugdelijke kommentaar bij de H. Sacramenten, de Tien Geboden Gods en de Geboden van de H. Kerk. In zijn nawoord zegt de auteur : "dat deze wyze van schryven volstrekt noodzakelyk is in eenen tyd waerin de zotte leeslust van dagbladeren, van romans en van alle slach van verderfelyke schriften, zoo dikwyls den A-B-C van het Geloof en van de gezonde rede doet vergeten".

Net als U, beste lezer, heb ik het nogal moeilijk met het vijftiende (6+9) gebod en ik was dan ook erg benieuwd wat onze geestelijke raadsman daaromtrent wist te vertellen. Wie schetst mijn verbazing toen ik zag dat zijn kommentaar mij én alle Van Meirhaeghes zó op het zondige lijf geschreven leek te zijn! Leest U zelf maar!

"Negenste gebod van God. Het zesde gebod van God verbiedt ons alle slach van werken die met de zuiverheid tegenstrydig zyn; maer het negenste gebod gaet nog verder, aengezien het ons alle gepeins, alle begeerte verbiedt, die tegen deze zoo teedere deugd strydt.

Een onzuiver gedacht, eene onzuivere begeerte, zyn doodzonde, als zy volkomen vrywillig zyn. Als zy niet vrywillig zyn, zyn ze geene zonden, maer bekoringen. De duivel, die, sedert de erfzonde, zynen rampzaligen invloed op ons uitoefent, tracht door alle slach van middelen onzen wil te doen wankelen, en af te trekken van de gehoorzaamheid die wij aen onzen Heer schuldig zyn.

Om ons te bekoren bedient hy zich voornamelyk van onze inbeelding, en in het oogenblik zelf dat wy er minst op peizen, tergt hy ons met slechte gedachten die hy weet aantrekkelyk te maken. Hij vertoont aen onzen geest eenen hoop vuile verbeeldingen, hopende ons daerdoor in zyne strikken te doen vallen.

De fabel verhaelt ons dat de zeevaerders somtyds, in 't midden der zee, zonderlinge wezens ontmoetten welke zy meerminnen noemt, die half vrouw en half serpent waren en wier schoon aengezigt en zoetluidende stem de onvoorzigtigen die naer hare gezangen luisterden, zoo zeer bekoorden dat die ongelukkigen, verleid en verblind, zich in het water wierpen, alwaer zy de prooi van die zee-monsters wierden.

De duivel maekt deze fabel wezenlyk, en alle dagen, eilaes! verleidt en verslindt hy menigvuldige slagtoffers. Hy dekt onder verleidende en bedriegelyke aenloksels het kwaed dat hy ons wil doen bedryven. Luisteren wy naer hem niet : hy is een verrader. Gelooven wy hem niet : hy liegt, hy bedriegt ons; het geluk bestaat niet waer hy het ons toont, het kan daer niet gevonden worden. Hetgeen hy ons voorstelt is de dood maer niet het leven."

De meermin als de vleesgeworden 'onkuische begeerte'! En wij voeren dat in ons familiewapen! Prangen wij dan den duivel en zijn moer aan onze borst?! Gelukkig krijgen we een aantal tips om al deze 'aenloksels' te weerstaan. We citeren :

"Een der beste middelen om de bekoringen te verdryven; is dezelve grootelyks te verachten. Men moet er geen acht op nemen, en zoohaest men ze gewaer wordt, moet men er verstrooiing aen zoeken, met de eene of de andere zaak zich bezig te houden, by voorbeeld met te zingen."

Er zit voor ons allen niets anders op dan al zingend door het leven te gaan, beste stamgenoten, maar 't zal toch van "je t' aime, moi non plus" niet mogen wezen... Vade retro Satana!

.

- Voorvaderen zijn voor hem slechts nullen, die als nul bij hen in de rij treedt. Sta als getal aan hun spits en de nullen zullen tellen. (W. Müller)
- Zij die afhangen van de verdiensten hunner voorouders zoeken in de wortels van de boom de vruchten die de takken moeten voortbrengen. (Barrow)

F A M I L I E N I E U W S

- Van Mevr. Suzanna Van Meirhaeghe-De Moor uit Lotenhulle ontvingen we een fotocopie van het rouwzantje van haar grootvader Jan-Baptiste Van Meirhaeghe (1851-1924), waarop de foto van de overledene staat afgebeeld. U weet wel, "boer Jan" uit de Gazette van Detroit. Zij stuurde ons ook een kopie van een prachtige foto uit de 1° Wereldoorlog waarop het echtpaar Jan-Baptiste Van Meirhaeghe-Lambertijn staat afgebeeld, samen met heel wat nakomelingen en een aantal vluchtelingen uit Menen.

In haar begeleidende brief van 22 maart 1986 onderschrijft Mevr. Van Meirhaeghe de herinneringen van haar broer Etienne omtrent hun grootvader, herinneringen die in Meermin 20 werden afgedrukt. Zij voegt er nog een sprekende anekdote aan toe die duidelijk illustreert welk een imposant man Jan-Baptiste Van Meirhaeghe geweest moet zijn. Het was namelijk zo, schrijft zij, dat uit de mouwen van zijn fantasiehemden, hemdjes gemaakt werden voor zijn kleinkinderen! Verder weet zij ons te vertellen dat de huidige burgemeester van Evergem, de Hr. Luc Van Parijs, een kleinzoon is van het echtpaar Leonard Dekeukelaere en Monica Van Meirhaeghe uit Kanegem. Monica was een zuster van "boer Jan". Kunnen de Kanegemse Van Parijzen, die eveneens tot onze familie behoren, mij vertellen hoe dit precies in mekaar steekt?

- In de loop van de maand april werden we door Broeder Etienne Van Meirhaeghe uitgenodigd in het Glorieux Instituut te Gent-Oostakker. Tussen de koffie-met-gebak en de belegde boterhammen door, werden we rondgeleid door het schoolkomplex en meer bepaald door de afdeling "huis en decoratieschilders". Broeder Etienne, die ook zelf de penselen hanteert, verstrekke de passende uitleg en liet ons de fraaie werkstukken van de leerlingen bewonderen. Hij toonde ons eveneens een stukje interieur uit het ouderlijk huis van Pater Remi Van Merhaeghe die in 1901 de marteldood stierf in China. Zie Meermin 12 t.e.m. 16. Hoe deze meubels uiteindelijk in Oostakker terechtkwamen, loont de moeite van het vertellen. De broer van Broeder Etienne, E.P. Marcel Van Meirhaeghe, missionaris in Zaïre, had in ons familieblad de biografie van Pater Remi gelezen. In Zaïre wist een bejaarde missiezuster hem te vertellen dat op zolder van het klooster te Waregem -de geboorteplaats van Pater Remi- nog meubels stonden uit diens ouderlijk huis! Die zouden lang geleden gebruikt geweest zijn bij een herdenkingsplechtigheid ter ere van de martelaar en waren naderhand op de kloosterzolder beland... Toen Pater Marcel in 1984 op vakantie naar België kwam, toog hij samen met broer Etienne naar Waregem. Precies op tijd, want de afbraakwerken aldaar waren in volle gang en de meubeltjes konden nog net van de schroothoop gered worden. Zij mochten de spullen meenemen : een commodekast, enkele stoelen en een tafel, een paar heiligenbeelden en devote prenten, een hangklokje, een kachelkje, een bed. Na bijna tachtig jaar zolderleven was de inboedel in bouwvallige staat. Tijdens zijn vrije uurtjes heeft Broeder Etienne alle stukken prachtig gerestaureerd. Een aandoenlijk interieur dat ter gelegenheid van de School-Openendedagen werd tentoongesteld. Niet alleen een sterk staaltje van vakmanschap, maar ook van familiegevoel! Bedankt, Broeder Etienne, ook voor de gastvrije ontvangst!

D O O D Z A N T J E S

- De Groote Maria Eudonia wed. Van Meirhaeghe Evarist
 ° Huise 12.5.1871 + Eine 8.3.1945
- Leys Modestus echtg. Van Meirhaeghe Maria
 ° Westerlo 4.1.1872 + Mortsel 8.6.1950
- Van Meirhaeghe Maria-Nathalia wed. Leys Modest
 ° Reet 24.3.1873 + Kontich 30.3.1956
- Van Meerhaeghe Elisa-Ludovica echtg. Vermoere Camiel-Cyriel
 ° Harelbeke 2.3.1874 + Lauwe 29.9.1915
- Vertriest Marie-Leonie wed. Van Meirhaeghe Polydoor.
 ° Huise 24.5.1874 + Huise 13.5.1912
- De Backer Joanna Mathilda echtg. Van Meirhaeghe Pieter-Jan
 ° Boom 24.3.1876 + Reet 21.2.1963
- Van Meirhaeghe Florent echtg. Vertriest Irma
 ° Huise 16.11.1876 + Huise 5.6.1918
- Van Meirhaeghe Julie-Euphrasie wed. Moerman Camiel
 ° Anzegem 26.11.1877 + Kortrijk 22.2.1960
- Delsoir Gustaf echtg. Van Meerhaeghe Elodie
 ° Moregem 13.12.1878 + Oostrozebeke 8.1.1941
- Van Meirhaeghe August echtg. Callewier Martha-Mathilde
 ° Elzegem 6.4.1879 + Tiegem 21.8.1966
- Tytgat Rosalie wed. Meirhaeghe Désiré
 ° Markegem 12.5.1855 + Kanegem 24.6.1936
- Van Eenoo Eugenia wed. Meirhaeghe Edward
 ° Aarsele 26.3.1855 + Harelbeke 26.1.1935
- Meirhaeghe Désiré echtg. Tytgat Rosalie
 ° Tielt 21.1.1856 + Kanegem 13.10.1908
- Meirhaeghe Silvie wed. Vandewalle Emiel
 ° Aarsele 18.6.1856 + Kanegem 18.1.1942
- Meirhaeghe Coleta echtg. De Backer Ivo
 ° Aarsele 28.7.1857 + Kanegem 10.8.1918
- De Backer Ivo wed. Meirhaeghe Coleta
 ° Kanegem 20.5.1958 + Tielt 24.11.1941
- Meerhaeghe Charles-Louis wed. Decaigny Sidonie
 ° Pittem 27.6.1859 + Wingene 1930
- Meirhaeghe Leonie-Maria wed. Vandewalle Bruno
 ° Kanegem 26.1.1859 + Kanegem 12.1.1951
- Debeil Prudence echtg. Meirhaeghe Jules
 ° Ruiselede 3.7.1865 + Ruiselede 25.7.1944
- Verbauwhede Leontine wed. Meirhaeghe Camiel
 ° Dentergem 3.10.1867 + Kanegem 25.11.1935
- Decaigny Sidonie echtg. Meerhaeghe Charles
 ° Rumbeke 28.8.1868 + Wingene 27.10.1929

wordt vervolgd